YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (toinen jaosto)

15 päivänä toukokuuta 1997 *

Asiassa T-175/96,

Georges Berthu, Euroopan parlamentin jäsen, edustajanaan asianajaja Alexandre Varaut, Pariisi,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Ulrich Wölker, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii sen komission päätöksen kumoamista, joka sisältyy neuvostolle 16.10.1996 annettuun ehdotukseen asetukseksi eräistä euroon liittyvistä säännöksistä (KOM[96] 499 lopull.),

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. Bellamy sekä tuomarit A. Kalogeropoulos ja J. Azizi,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asian perustana olevat tosiseikat

1 Komissio esitti 16.10.1996 ehdotuksen neuvoston asetukseksi eräistä euron käyttöönottoon liittyvistä säännöksistä (KOM[96] 499 lopull., jäljempänä asetusehdotus).

2 Komissio on maininnut, että Eurooppa-neuvosto on Madridissa 15 ja 16 päivänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessaan päättänyt muun muassa, että "Euroopan yhteisen rahan nimi on 'euro'" ja että "perustamissopimuksessa Euroopan rahayksiköstä käytetyn yleisen ecu-nimen asemesta käytetään euro-nimeä" (ks. asetusehdotuksen toinen perustelukappale), ja se on sisällyttänyt asetusehdotukseen 2 artiklan, jossa todetaan seuraavaa:

"(1) Oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvät viittaukset perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3320/94 määriteltyyn ecuun korvataan 1 päivästä tammikuuta 1999 viitauksella euroon

siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa. Jos oikeudellisessa asiakirjassa viitataan ecuun ilman kyseistä määritelmää, siinä oletetaan viitattavan perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3320/94 määriteltyyn ecuun."

3 Kantaja on tämän vuoksi nostanut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.11.1996 ja jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan komission päätös, joka kantajan mukaan sisältyy asetusehdotukseen.

4 Komissio on tehnyt yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisen oikeudenkäyntiväitteen kirjelmällä, joka on saapunut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 20.12.1996, ja kantaja on esittänyt huomautuksensa tästä oikeudenkäyntiväitteestä 17.2.1997.

Asianosaisten vaatimukset

5 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— päättää ottaa kanteen tutkittavaksi;

— kumoaa riidanalaisen päätöksen.

6 Komissio on oikeudenkäyntiväitteessään vaatinut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— päättää, että kannetta ei oteta tutkittavaksi;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

7 Kantaja on oikeudenkäyntiväitteestä esittämissään huomautuksissa vaatinut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää komission tekemän oikeudenkäyntiväitteen;

— toissijaisesti päättää käsitellä oikeudenkäyntiväitteen pääasian yhteydessä.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten oikeudelliset perusteet ja perustelut

8 Komissio väittää, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi, koska komission neuvostolle antama asetusehdotus ei ole sellainen kannekelpoinen toimi, jota oikeuskäytännössä tarkoitetaan, ja vaikka se olisikin tällainen, se

ei kuitenkaan koske kantajaa suoraan ja erikseen siten kuin perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetaan, joten kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat myös tästä syystä.

9 Komissio toteaa ensinnäkin riidanalaisen toimen luonteen osalta, että vaikka komission asetusehdotus on välttämätön, jotta neuvosto voisi tehdä päätöksen, ehdotuksella itsellään ei ole asiaa koskevassa oikeuskäytännössä tarkoitettuja pakottavia tai sitovia oikeusvaikutuksia, koska neuvosto voi hyväksyä ehdotetun säädöksen muuttamattomana tai muutoksin, taikka se voi jättää sen kokonaan antamatta.

10 Komissio toteaa lisäksi, että riidanalainen ehdotus on vasta ensimmäinen vaihe menettelyssä, jonka on tarkoitus päättyä lopullisen säädöksen antamiseen, ja että valmistelevana toimena sen oletetaan "katoavan", kun ehdotukseen perustuva lopullinen säädös annetaan, joten ehdotus ei ole kannekelpoinen toimi.

11 Toiseksi komissio toteaa siitä, koskeeko asetusehdotus kantajaa suoraan ja erikseen siten kuin perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetaan, että edellä olevista huomioista seuraa, että koska asetusehdotus ei mitenkään vaikuta kantajan oikeudelliseen asemaan, tämä ei voi väittää, että asetusehdotus koskisi häntä suoraan.

12 Vaikka neuvosto hyväksyisi asetusehdotuksen, kantaja ei silloinkaan voisi väittää, että hänen oikeudelliseen asemaansa vaikutettaisiin hänelle tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella hän erottuu kaikista muista, ja että hänet voitaisiin yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös

on osoitettu. Tällainen päätös päinvastoin koskee häntä vain "yhtenä kansalaisena muiden joukossa", kuten kantaja itse on kanteessaan korostanut.

13 Lopuksi komissio tähdentää, että vaikka asetusehdotus voisikin vaikuttaa "jäsenvaltioiden suvereenin vallan käyttämiseen", tämäkään ei voi aiheuttaa kantajalle sellaista "vahinkoa suoraan ja erikseen", että kanteen tutkittavaksi ottaminen olisi sen johdosta perusteltua, toisin kuin kantaja väittää.

14 Kantaja väittää, että Euroopan yhteisen rahan nimen muuttaminen ecusta euroksi koskee häntä suoraan ja erikseen, koska hän yhtenä kansalaisena joutuu 1.1.2002 alkaen päivittäin käyttämään Euroopan uutta yhteistä rahaa, kuten kaikki muutkin.

15 Se, että Euroopan yhteisen rahan nimeä näin muutetaan perustamissopimuksen määräyksiä rikkoen, lisäksi vaikuttaa valtioiden suvereenin vallan käyttämiseen niin merkittävästi, että muutoksen on katsottava aiheuttavan hänelle vahinkoa suoraan ja erikseen. Kantajan mukaan Højesteret (Tanskan korkein oikeus) on 12.8.1996 päättänyt ottaa tutkittavaksi eräiden luonnollisten henkilöiden kanteen, jolla riitautettiin EY:n perustamissopimuksen tiettyjen määräysten laillisuus sillä perusteella, että valtioiden suvereniteetin loukkaaminen on niin vakava vahinko, että se koskee heitä kutakin suoraan ja erikseen. Kantaja toteaa, että vaikka tämä oikeuskäytäntö on muodostunut muualla kuin yhteisöjen tuomioistuimessa, se on omaksuttava yhteisön oikeuteen.

16 Lopuksi kantaja toteaa, että jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi sen vuoksi, että asetusehdotus ei ole perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi, hän nostaa samanlaisen kanteen neuvoston lopullisesta päätöksestä, jos neuvosto hyväksyy komission asetusehdotuksen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jos asianosainen haluaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan väitteen, jossa ei ole kysymys pääasian ratkaisemisesta, tämän artiklan 3 ja 4 kohdassa määrätyillä edellytyksillä. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on asiakirja-aineistoon perehtymisen jälkeen tässä asiassa riittävät tiedot, se katsoo, että suullista käsittelyä ei tarvitse aloittaa.

18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että aluksi on tutkittava, onko komission 16.10.1996 neuvostolle antama asetusehdotus perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu toimi, ja jos on, koskeeko se kantajaa suoraan ja erikseen.

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että erittäin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun ratkaistaan, onko toimenpide perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu toimi, huomiota on kiinnitettävä sen sisältöön, ja sillä, missä muodossa se on tehty, ei pääsääntöisesti ole tältä osin merkitystä. Kannekelpoisia toimia tai päätöksiä ovat siten sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. Silloin kun on erityisesti kyse toimista tai päätöksistä, jotka tehdään monivaiheisessa menettelyssä, pääsääntöisesti yleensä ainoastaan ne toimenpiteet, joissa lopullisesti vahvistetaan kyseisen toimielimen kanta kyseisen menettelyn päätteeksi, voivat olla kumoamiskanteen kohteena. Tästä seuraa, että kumoamiskannetta ei voida nostaa alustavista toimenpiteistä tai pelkistä valmistelutoimenpiteistä (asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2639, 9 ja 12 kohta; asia 302/87, parlamentti v. neuvosto, tuomio 27.9.1988, Kok. 1988, s. 5615, 14—16 kohta; asia C-282/95 P, Guérin automobiles v. komissio, tuomio 18.3.1997, 34 kohta, Kok. 1997, s. I-1503; asia T-64/89,

Automec v. komissio, tuomio 10.7.1990, Kok. 1990, s. II-367, 41—42 kohta; asia T-36/92, SFEI ym. v. komissio, määräys 30.11.1992, Kok. 1992, s. II-2479, 43 kohta ja asia T-277/94, AITEC v. komissio, tuomio 22.5.1996, Kok. 1996, s. II-351, 51 kohta).

20 Komission neuvostolle antaman ehdotuksen asetukseksi "eräistä euron käyttöönottoon liittyvistä säännöksistä" oikeudellinen perusta on perustamissopimuksen 235 artikla, jossa määrätään, että "[j]os jokin yhteisön toimi osoittautuu tarpeelliseksi yhteisön tavoitteen saavuttamiseksi yhteismarkkinoiden toiminnassa eikä tässä sopimuksessa ole määräyksiä tähän tarvittavista valtuuksista, neuvosto antaa aiheelliset säännökset yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan".

21 Tästä perustamissopimuksen määräyksestä siten ilmenee, että kun neuvosto antaa siinä tarkoitetut "aiheelliset säännökset", sillä on valta hyväksyä komission sille antama ehdotus muuttamattomana tai muutoksin taikka olla antamatta sitä. Tästä seuraa, että komission ehdotus, joka on osa monivaiheista lainsäädäntömenettelyä, on ainoastaan väliaikainen toimi, jolla ainoastaan valmistellaan lopullisen toimen eli neuvoston asetuksen antamista, eikä siinä lopullisesti vahvisteta neuvoston kantaa. Näin ollen ei voida katsoa, että tällaisella ehdotuksella olisi edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuja sitovia oikeudellisia vaikutuksia (ks. edellä 19 kohta).

22 Tästä seuraa, että komission neuvostolle antamaa asetusehdotusta ei voida pitää perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuna kannekelpoisena toimena ja että tämä kanne on jätettävä tutkimatta, ilman että olisi tarpeellista tutkia komission toista väitettä, jonka mukaan riitautettu toimi ei koske kantajaa suoraan ja erikseen.

Oikeudenkäyntikulut

23 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt asianosainen velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut, koska komissio on sitä vaatinut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Kanne jätetään tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 15 päivänä toukokuuta 1997.

H. Jung

kirjaaja

C. W. Bellamy

toisen jaoston puheenjohtaja